

METODICKÝ LIST

Usmernenia vytvorené metodickým orgánom pri OŠaM MsÚ Žilina pre potreby MZ a učiteľov 1. stupňa

Téma: SJ- Kontrolné diktáty v jednotlivých ročníkoch

Cieľ: Zosumarizovať na základe učebných osnov obsah, rozsah, opravy, klasifikáciu a hodnotenie kontrolných diktátov.

Kontrolné diktáty (klasifikované) sa píšú po prebratí daného učiva, na ktoré je diktát zameraný. Môže ísť o súvislý text alebo o samostatné vety.

Kontrolné diktáty v 1.ročníku

Počet: podľa potreby

Je v kompetencii vyučujúceho, aby objektívne zvažil, koľko kontrolných diktátov so žiakmi napíše a na čo sú zamerané. Dôležité je, aby nedošlo k predimenzovaniu počtu týchto diktátov.

Kontrolné diktáty v 2.ročníku

Počet: 6 (10-20 slov)

Zameranie: - krátke a dlhé samohlásky, diakritické znamienka
- dvojhlásky
- y/ý po tvrdých spoluhláskach,
- i/í po mäkkých spoluhláskach,
- vety podľa obsahu
- zhrnutie učiva 2. ročníka.
-

Kontrolné diktáty v 3. ročníku

Počet: 8 (20-30 slov)

Zameranie: - vybrané slová po b,
- vybrané slová po m,
- vybrané slová po p,
- vybrané slová po r,
- vybrané slová po s,
- vybrané slová po v, z,
- veľké začiatkové písmená,
- zhrnutie učiva 3. ročníka (dôraz na ä, r/ř, l/ĺ).

Kontrolné diktáty vo 4. ročníku

Počet: 7 (30-45 slov)

Zameranie: - slabičné a neslabičné predpony,
- vybrané slová b- m- p,
- vybrané slová r- s- v- z,
- spodobovanie
- podstatné mená
- ohybné slovné druhy
- neohybné slovné druhy.

Klasifikácia diktátov

Za chybu v práci žiaka sa počíta akákoľvek chyba z učiva, ktoré sa preberalo. Ak sa vyskytne tá istá chyba v jednom slove niekoľkokrát, počíta sa za jednu chybu (napr. riba vo viacerých vetách). Chyba rovnakého významu v rôznych slovách sa počíta ako chyba v ďalšom slove (napr. chlapmy, stromamy). Chybou je i nečitateľné písmo. Chybou je, keď je čiarka na začiatku riadka (čiarky na 1. stupni diktujeme). Znamka za zlú úpravu sa nesmie zarátat' do známky z diktátu, ale úprava sa musí hodnotiť osobitne.

- 1 za 0-1 chybu
- 2 za 2-4 chyby
- 3 za 5-7 chýb
- 4 za 8-9 chýb
- 5 za 10 a viac ako 10 chýb

Je to len zjednotený návrh, vždy záleží na počte pravopisných javov a na jeho dĺžke.

Oprava diktátov

V nižších ročníkoch učiteľ spočiatku vyznačí žiakovi každú chybu osobitne, ale nevpisuje správne tvary medzi riadky. Postupne začína využívať tzv. aktívne spôsoby opravy. Napr. nevyznačí každú chybu priamo, ale podčiarkne celé slovo, v ktorom sa chyba nachádza. Žiak musí chybu v slove nájsť a opraviť si ju. Vo štvrtom ročníku možno žiakov pri oprave aktivizovať aj tak, že učiteľ vyznačí na okraji riadka počet chýb (napíše číslicu). Aktivitu pri oprave môžu zvýšiť i používané korektorské značky, s ktorými sa žiaci postupne oboznamujú a mali by ich mať napísané na prvej strane v zošite (v učebnici SJ- 4. ročník, Hirschnerová sú na str.7-8) .

Použitá literatúra:

- Učebné osnovy slovenského jazyka a literatúry pre 1. st ZŠ. Bratislava, 1997
- Mgr. Hošťáková L.: Metodické pokyny na hodnotenie a klasifikáciu výsledkov vyučovania na 1. stupni ZŠ (2.). Naša škola10, 1997/08, str.10-16
- PaedDr. Palenčárová J. : Niekoľko poznámok k diktátom. Naša škola 6, 2001/02, str.6-11